

Preotul Belizarie Popescu

Col. (r) Remus Macovei

CĂPITANUL PREOT BELIZARIE POPESCU, EROUL DE LA TURTUCAIA

SCURTE DATE BIOGRAFICE

Belizarie Popescu s-a născut la 5 septembrie 1871, în satul Cioara Doicesti (astăzi Bărăganu), județul Brăila.

Părinți săi, erau țărani, deprinși cu grijile și cu lipsurile, dar mai cu seamă dăruți cu frică de Dumnezeu.

Copilul Belizarie deosebit de isteț, reușește să deprindă cititul de unul singur, direct din bucoavnele bisericesti, ceea ce determină pe părinții și consătenii săi să-l considere hărăzit carierei de preot.

După absolvirea școlii primare în satul natal, între anii 1887 și 1891 a urmat cele patru clase la Seminarul Teologic din Galați.

Potrivit Certificatului nr. 377, eliberat la 29 iunie 1891 de direcția Seminarului gălățean, absolventul Popescu Belizarie a terminat fiecare an de studiu cu mediile: clasa I, 6,75; clasa a II-a, 7,03; clasa a III-a, 7,59; clasa a IV-a, 7,24.¹

Căsătorindu-se la 12 ianuarie 1897, șase luni mai târziu (29 iunie 1897) este hirotonit preot în parohia Potur (astăzi Panduru, comuna Baia), județul Tulcea.

Pentru activitatea pastorală desfășurată la această parohie, Episcopul Pimen Georgescu al Dunării de Jos îi acordă, la 11 mai 1904, rangul de sachelar.

La 1 octombrie 1908, s-a transferat la parohia Engimahale (astăzi Mereni), județul Constanța, slujind la biserica cu hramurile "Sf. Ilie și Cuvioasa Parascheva", a cărei construcție se terminase cu un an înainte.

Cu ocazia unei inspecții făcută de protoiereul județului Constanța la începutul anului 1911, i se aduceau mulțumiri preotului Belizarie Popescu „pentru deosebita grijă ce arată la înfrumusețarea sfântului locaș”. Între realizările sale importante din această perioadă, la loc de frunte se situează pictarea bisericii parohiale, în anul 1912, prin penelul pictorului Toma Vintilescu.²

CONCENTRAREA ȘI PLECAREA PE FRONT

Episcopia Dunării de Jos comunică, la 17 aprilie 1915, Ministerului de Război faptul că în locul preotului C. Palade (care avea 86 de ani și nu putea suporta greutățile unei campanii) a fost recomandat în calitate de confesor pe lângă Regimentul 34 Infanterie, cu garnizoana în Constanța, "preotul econom Belizarie Popescu de la parohia Engemahale, județul Constanța, care îndeplinește toate condițiunile. Acest preot a fost sergent major în armată, are vârsta de 43 de ani, cuvântează foarte frumos și cu căldură și este sănătos"³

Începându-se pregătirile pentru război, Biserica Ortodoxă Autocefală Română s-a îngrijit de îndrumarea preoților care urmau să însoțească trupele pe front, în calitate de confesori.

Preotul confesor Constantin Nazarie, protopop al preoților militari mobilizați, a întocmit instrucțiuni necesare preoților din armată, a realizat 10 cuvântări privind modul cum preoții militari trebuie să vorbească trupei, a ținut conferințe cu preoții din țară despre rolul ce le revine slujitorilor aflați pe front.

La 26 iulie 1916, preotul Belizarie Popescu a fost concentrat cu gradul de preot-căpitan, în funcția de de confesor al Regimentului 34 Infanterie "Constanța".

În această perioadă regimentul participa la realizarea lucrărilor de fortificații în zona Cobadin.

În noaptea de 14/15 august 1916, odată cu

decretarea mobilizării, Regimentul 34 Infanterie se deplasează la Constanța, comanda fiind preluată de locotenent colonelul Marin Ionescu Dobrogeanu.

Conform planului de campanie, Regimentul 34 Infanterie trece în subordinea Diviziei 15 Infanterie, comandată de generalul Eremia Grigorescu, care făcea parte din rezerva Marelui Cartier General și urma să fie concentrată lângă București, în raionul Cocioc, Balotești, Cioflingeni, Săftica.

În perioada 17-19 august 1916, regimentul se va deplasa pe calea ferată la București, debarcând în gara Obor.

Regimentul 34 Infanterie "Constanța" va forma împreună cu Regimentul 74 Infanterie, Brigada 27 Infanterie, comandată de colonelul Constantin Rășcanu.⁴

SACRIFICIUL DE LA TURTUCAIA

La 23 august 1916, conform ordinului Marelui Cartier General, Regimentul 34 Infanterie "Constanța" se va deplasa cu trenul pe trei eșaloane, fiecare de tăria unui batalion, la Oltenița, în vederea introducerii în Capul de Pod Turtucaia, pentru sprijinirea trupelor Diviziei 17 Infanterie, aflate într-o situație dificilă din cauza atacului trupelor bulgaro-germane.

Batalionul 1, comandat de maiorul Bilciurescu și Batalionul 2, comandat de maiorul Stănescu, vor debarca la Turtucaia în jurul orei 14.00, iar batalionul 3, comandat de căpitanul Popea G. la ora 17.00. Toate unitățile după debarcare au fost imediat introduse în luptă.

Batalionul 3, însoțit de comandantul regimentului, statul major, precum și de căpitanul confesor Belizarie Popescu, va acționa pentru refacerea situației în sectorul III Antimovo, în lungul șoselei Turtucaia-Silistra. Pentru a încuraja trupa, locotenentul colonel Marin Ionescu Dobrogeanu a ordonat ca să se desfășoare drapelul de luptă și să cânte fanfare regimentului. Din cauza focului mitralierelor și artileriei grele bulgare, spre seară s-a produs retragerea trupelor române spre Turtucaia.

În cursul nopții de 23/24 august 1916, s-au reconstituit unitățile și s-a constituit un grup de manevră, condus de colonelul Constantin Rășcanu, format din Regimentul 2 Grăniceri, Regimentul 34 Infanterie "Constanța" și resturile Regimentului 79 Infanterie. Acest grup de manevră avea misiunea de a rupe apărarea bulgară și a realiza joncțiunea cu trupele Diviziei 9 Infanterie, care ar fi trebuit să atace dinspre Silistra. Atacul prost organizat, a început la ora 10.00, dar a eșuat lamentabil în jurul orei 12.00,

militarii români retrăgându-se în dezordine.⁵

Regimentul 34 Infanterie "Constanța", practic a fost distrus, pe malul stâng al Dunării ajungând doar 4 ofițeri și 300 de ostași.

Despre comportarea eroică a căpitanului preot Belizarie Popescu s-a păstrat mărturia unui camarad: "L-am văzut trecând podul la Oltenița, în fruntea regimentului, cu crucea în mână. Mi-a surâs; poate ultimul surâs din viața lui. Era în ziua de marți 25 septembrie (eroare, 23 august -n.a). Luptele erau în toi. Mi-a strigat: «La revedere!» Va fi poate revederea în altă parte, nu aici. A venit dezastrul. După retragerea dureroasă de la Turtucaia m-am interesat de soarta lui. A fost văzut în clipe eroice. Când armata noastră părăsea pozițiunile din tranșee, decimată de focul dușman, el, preotul Belizarie, într-un dor nespus de-a îmbărbăta soldații, cu epitrahilul pe gât, s-a așezat într-o «mască», alături de ordonanța sa și, luând o armă și o traistă de cartușe, a tras 80 încărcătoare. Nemaivând a trebuit să se retragă spre Dunăre și a luat drumul spre Silistra. Aici a fost văzut din nou, în genunchi, cu epitrahilul de gât, sub un mal ferit de gloanțe: făcea rugăciuni. I s-a strigat de cei ce se retrăgeau: «Hai, părinte!» A făcut semn cu mâna, ceea ce arată: «Plecați! Eu rămân la postul meu». De acolo nimeni nu l-a mai văzut. Așa a pierit eroul preot Belizarie Popescu pentru țara sa pe care și-a iubit-o mult, dându-și viața".⁶

După încheierea războiului soția sa, Ioana, cu durere în suflet, s-a adresat episcopului Dunării de Jos, Nifon Niculescu, pentru a-i reglementa obținerea unui stipendiu, informându-l totodată că soțul său fusese dat ca dispărut în lista de pierderi nr. 92 din 23 noiembrie 1916, a Marelui Cartier General.⁷

După unele mărturii verbale, conform jurnalistului Ionuț Druche, după război, soția preotului Belizarie s-ar fi retras la una din mănăstirile de maici din țară, special amenajată pentru preotesele văduve de război.

Această ipoteză este susținută și de faptul că dosarele cuprinse în fondul Invalizi Orfani și Văduve de Război (IOVR) existent la Serviciul județean Constanța al Arhivelor Naționale nu cuprind și un dosar al căpitanului preot Belizarie Popescu.⁸

CINSTIREA MEMORIEI EROULUI BELIZARIE POPESCU

Camarazii de pe front, care au scăpat cu viață, împreună cu enoriașii săi din localitatea Mereni, nu l-au uitat pe cel care și-a jertfit viața în tragica confruntare de la Turtucaia.

La 31 mai 1925, în biserica din Mereni s-a oficiat un parastas pentru sufletul preotului căzut la datorie. Cu

acest prilej, pe peretele din naosul bisericii, s-a așezat o placă comemorativă, având gravată următoarea inscripție: "În amintirea preotului Belizarie Popescu, mort în război la Turtucaia, 1916. Prietenii săi".⁹ Placa se păstrează și astăzi, iar deasupra ei se află amplasat chipul preotului într-o fotografie de epocă, purtând pe piept o distincție.

Demn de menționat ar fi și faptul că după 1990, o stradă din comuna Mereni poartă numele vrednicului de amintire preot căpitan Belizarie Popescu.¹⁰ Cu prilejul comemorării a 95 de ani de la trecerea în eternitate a căpitanului preot Belizarie Popescu, Asociația "De la Dunăre la Mare", în colaborare cu Arhiepiscopia Tomisului, Protoieria Mangalia, Parohia Mereni și A.S.C.O.R.- Constanța, a organizat, duminică, 23 septembrie 2011, la parohia Mereni, o serie de activități menite să-l readucă în atenția celor care apreciază valorile autentice pe regretatul preot, care și-a găsit sfârșitul în Capul de pod Turtucaia, la 24 august 1916. Manifestările omagiale au debutat la ora 09.00, cu oficierea, de către un sobor de preoți, a Sfântei Liturghii. În continuare s-a desfășurat, începând cu ora 11.30 simpozionul "140 de ani de la naștere și 95 de ani de la trecerea la Domnul a preotului erou Belizarie Popescu (1871-1916)", în cadrul căruia Arhimandritul Paisie Fantaziu a prezentat aspecte despre Turtucaia și Dobrogea, în contextul Primului Război Mondial, Ionuț Druche a prezentat viața preotului erou Belizarie Popescu, iar preotul paroh Ciprian

Bucea a oferi celor prezenți date despre istoricul parohiei Mereni.¹¹ În ziua de 9 iunie 2016, de sărbătoarea Înălțării Domnului, când a fost prăznuită Ziua Eroilor, la Monumentul Eroilor din localitatea Mereni, județul Constanța, a avut loc un ceremonial militar și religios, dedicat preotului Belizarie Popescu. Desfășurarea evenimentului este descrisă în detaliu de către jurnalistul Ionuț Druce.¹² Evenimentul a fost organizat de Primăria comunei Mereni, Arhiepiscopia Tomisului și Filiala Județeană Constanța a Asociației Naționale Cultul Eroilor "Regina Maria", cu ocazia împlinirii a 100 de ani de la moartea preotului erou Belizarie.

Ceremonialul a fost deschis de domnul Gheorghe Chiriac, primarul comunei Mereni, care, după ce a adus un omagiu eroilor localității, a prezentat cum a apărut ideea realizării unui monument dedicat preotului erou Belizarie Popescu, modul cum s-a realizat acesta. Apoi a avut loc dezvelirea acestuia.

Alături de fotografia preotului, pe placa de marmură, sunt gravate următoarele cuvinte: „1916-2016, 100 de ani de la intrarea României în Primul Război Mondial. Căpitan, confesor, preot Belizarie Popescu, n. 1868 - d. 1916. Primul preot slujitor al parohiei noastre, căzut eroin în luptele de la Turtucaia în septembrie 1916. Dulcea noastră țară, Ați salvat-o voi! Glorie eternă, Dragilor eroi! Ridicată de comunitatea locală, 09.06.2016”. Monumentul a fost sfințit de preotul Ciprian Bucea, parohul bisericii din Mereni, și protos. Maxim Vlad, de la Catedrala Arhiepiscopală din Constanța.

După slujba de sfințire, oficialitățile prezente au ținut scurte alocuțiuni. Col. (r) Remus Macovei, președintele Filialei Constanța a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, a prezentat pierderile umane suferite de comuna Mereni în campaniile 1916-1919 și 1941-1945: „În Primul Război Mondial din localitatea dumneavoastră, 49 de cetățeni au murit și 14 au fost răniți, iar în cel de-al Doilea Război Mondial, din 67 de locuitori care au participat la lupte, 12 au murit,

iar șase au fost răniți. Este o jertfă de sânge pe care locuitorii comunei dumneavoastră, fără ezitare, au făcut-o!”.

Apoi, protos. Maxim Vlad a prezentat viața preotului Belizarie și a rostit câteva cuvinte despre eroii neamului:

„Trebuie să fim mândri că suntem români! Iar dacă astăzi ne numim așa asta se datorează sacrificiului și prinosului de sânge pe care eroii neamului nostru l-au adus pe altarul neamului românesc, pentru ca noi să purtăm cu demnitate numele de români. Să nu uităm sacrificiul lor, să nu uităm că stăpânim acest pământ pe care l-am primit de pe urma jertfei lor, pământ pe care nu trebuie să îl înstrăinăm vreodată”.

După depunerea de coroane de flori, evenimentul comemorativ s-a încheiat cu defilarea militarilor din Batalionul 912 Tancuri din Murfatlar, spre bucuria copiilor și a tuturor celor prezenți.

CAPTAIN AND PRIEST BELIZARIE POPESCU, A HERO OF THE TURTUCAIA BATTLE

Abstract: The priest Belizarie Popescu will be concentrated on July the 26-th 1916, as a confessor of the 34-th Infantry Regiment "Constanța".

During August 23-24-th 1916 he will take part in the fights to defend the Turtucaia bridgehead. He'll lose his life fighting with the weapon in his hands on August 24-th 1916, trying to break the encircling forces of the enemy.

His heroism won't be forgotten on May the 31-st 1925, as his comrades put a marble plate reminding him at the Mereni church.

On June the 9-th 2016, on the occasion of the Raising of the Lord ceremony, The Heroes Day, a monument was inaugurated to his memory, the hero Belizarie Popescu, with the funds offered by the mayor of Mereni Village, along with an important military and religious ceremony.

Keywords: Turtucaia, priest, confessor, hero, commemorating plate, monument, military ceremony.

NOTE

[1] Pr. drd. Lucian Petroaia, pr. Eugen Drăgoi, pr. prof. Costel Bulgaru, Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” din Galați, Școală a apostolatului la Dunărea de Jos, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2008, p. 128, 277

[2] Pr. Eugen Drăgoi, Ierarhi și preoți de seamă la Dunărea de Jos, 1864-1989, Editura Arhiepiscopiei Tomisului și Dunării de Jos, Galați, 1990, p. 172

[3] Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, fond dosare generale, dosar nr. 2291/1911-1915, nenumărat. Adresa Episcopiei nr. 541 din 17 aprilie 1915

[4] *Istoricul regimentului 34 infanterie pe anii 1894-1958*, Muzeul Militar de Istorie Națională "Ferdinand I" Filiala Constanța, pag 6

[5] Col Constantin Zagorit, *Turtucaia*, Ed. Institutului de Arte, Ploiești, 1939, pag. 258-260, 344, 350, 365-366

[6] Tomisul, nr. 3, Constanța, 1925, p. 96

[7] Pr. Eugen Drăgoi, Op.citate, p. 173.

[8] Ionuț Druce, Preotul erou Belizarie Popescu. "La Turtucaia, sub un mal ferit de gloanțe făcea rugăciuni. De acolo nimeni nu l-a mai văzut!" Ziua de Constanța, 24 februarie 2018

[9] Mariana Iancu, *Preotul care a refuzat să fugă din fața inamicului la Turtucaia. A tras ultimul cartuș, apoi s-a rugat cu crucea în mână*, adevărul.ro, 16.03.2016

[10] Ionuț Druce, Op.citate

[11] *Un erou cu epitrahil, pr. Belizarie Popescu*, Telegrafonline, 23 septembrie 2011

[12] Ionuț Druce, Op.citate